

Možnosti uplatnění poskytnutých darů v roce 2022 v daňovém přiznání

Vlna solidarity českých obyvatelů ve spojení zejména se situací na Ukrajině byla v roce 2022 obrovská. S blížícím se termínem přípravy daňového přiznání se tak nabízí otázka, jak je to s uplatněním darů z pohledu Zákona o daních z příjmů („ZDP“). Poskytli jste dar? Právě pro Vás jsme připravili stručný přehled, jakým způsobem a v jakých případech lze o poskytnuté dary ponížít svůj základ daně.

Obecně lze poskytnuté dary odečíst od základu daně, tzn. ve svém důsledku si o ně snížit finální placenou daň. Rozhodující je, komu jste dar poskytli a na jaký účel. Příjemcem může být např. obec, kraj, právnická osoba se sídlem v ČR nebo i politická strana či fyzická osoba. Účel je např. humanitární, charitativní, zdravotnický aj. V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině došlo k rozšíření jak možných příjemců, tak možného účelu. Pro rok 2022 zůstává v platnosti navýšena maximální hodnota, kterou lze odečíst od základu daně ve výši 30 %.

Uplatnění daru u fyzických osob

Jako fyzické osoby si můžete odečíst od základu daně dar, pokud jeho hodnota přesáhne v úhrnu 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1 000 Kč v součtu. Zároveň lze dle zákona odečíst max. 15 % základu daně, pro zdaňovací období 2020, 2021 a 2022 ale platí limit 30 % (v důsledku pandemie a války na Ukrajině).

Uplatnění daru u právnických osob

Právnické osoby musí přispět alespoň 2 000 Kč na každý dar, hodnota darů se nesčítá jako u fyzických osob. Max. lze odečíst od základu daně 10 %, stejně jako u fyzických osob byl ale limit pro zdaňovací období, která skončila v období od 1. 3. 2020 do 28. 2. 2023 zvýšený na 30 %.

Potvrzení o poskytnutém daru

Uplatnění daru jako položky odčitatelné od Vašeho základu daně v daňovém přiznání musíte prokázat potvrzením nebo darovací smlouvou, ze kterých bude

jasné, kdo je příjemcem daru, hodnota daru, účel a předmět, na který byl dar poskytnut, a datum poskytnutí daru.

Dary poskytnuté v souvislosti se situací na Ukrajině

V květnu 2022 nabyl účinnosti zákon č. 128/2022 Sb. O opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině („ZUK“), který upravuje podmínky pro uplatnění bezúplatných plnění od základu daně v souvislosti s pomocí na Ukrajině. Tento zákon upravuje možnost uplatnění odčitatelné položky od základu daně ve formě darů poskytnutých fyzickými osobami během roku 2022. U právnických osob tento zákon umožňuje uplatnit odčitatelnou položku ve zdaňovacím období, které končí v časovém úseku počínaje od 1. 3. 2022 do 28. 2. 2023.

Zákon rozšiřuje okruh subjektů, kterým lze dar poskytnout, aby stále byla zachována možnost uplatnění daru jako odčitatelné položky od základu daně:

- přímo Ukrajině
- územně-správnímu celku Ukrajiny
- právnické osobě se sídlem na území Ukrajiny
- fyzické osobě s bydlištěm na území Ukrajiny

a to za účelem podpory obranného úsilí Ukrajiny.

V případě, že jste poskytli dar přímo na zveřejněný účet č. 304452700/0300 Velvyslanectví Ukrajiny v České republice, lze dar prokázat výpisem z účtu, případně ústřížkem složenky.

Dar od základu daně mohou odečíst poskytnutý dar i daňoví rezidenti Ukrajiny, pokud jejich zdanitelné příjmy z ČR tvoří 90 % jejich zdanitelných příjmů. Aplikují se na ně tak stejná pravidla jako na daňové rezidenty Evropské unie.

Daňově uznatelný náklad x odčitatelná položka od základu daně

Další změnou, kterou má za následek účinnost ZUK, je možnost náklad na poskytnutí daru uplatnit rovnou jako daňově uznatelný (nikoliv jako odčitatelnou položku od základu daně), a to za splnění určitých podmínek. Podmínky pro uplatnění daňově uznatelného nákladu musí být naplněny současně, a jedná se o níže uvedené:

- musí se jednat o nepeněžitý dar;
- dar souvisí s pomocí Ukrajině;
- účel poskytnutého daru splňuje podmínky pro účely snížení základu daně (odčitatelné položky, viz předchozí odstavec);
- osobou příjemce je přímo Ukrajina, územně-samosprávný celek Ukrajiny, fyzická osoba s bydlištěm na Ukrajině nebo právnická osoba se sídlem na Ukrajině;
- náklad v podobě bezúplatného plnění může být daňově uznatelný za předpokladu, že současně není tento dar uplatněn jako odčitatelná položka.

Záleží tedy na jednotlivých společnostech, zda uplatní nepeněžitý dar jako nezdanitelnou část základu daně, anebo jako daňově uznatelný náklad. Uplatnění daru jako daňově uznatelného nákladu je výhodnější, neboť není třeba splnit minimální ani maximální limit jako u odečtení daru od Vašeho základu daně, a také není třeba dokládat potvrzení nebo darovací smlouvu o poskytnutém daru. Zároveň ho lze uplatnit v daňových nákladech i v případě daňové ztráty společnosti.

Daňový tým ASB Group

Lucie Bártová
Head of Tax Team

Martina Jagrová
Senior Tax Consultant

E: lbartova@asbgroup.eu

T: +420 224 931 366